

JAARVERSLAG 2020

VOEDSELBANK
Amsterdam

www.voedselbank.org

INLEIDING	3
1. ORGANISATIE EN BESTUUR VOEDSELBANK AMSTERDAM	4
2. TERUGBLIK	5
3. DE VOEDSELBANK AMSTERDAM IN CIJFERS	13
4. FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	17
5. SAMENVATTING JAARREKENING 2020	19
6. VOORUITBLIK EN BEGROTING 2021.....	20

INLEIDING

In dit jaarverslag 2020 kunt u de belangrijkste ontwikkelingen van de Stichting Voedselbank Steunpunt Amsterdam (beter bekend als de Voedselbank Amsterdam) en de toelichting op de jaarrekening vinden.

De Voedselbank Amsterdam (VBA) heeft, in lijn met Voedselbanken Nederland, als belangrijkste doel: mensen van voedsel te voorzien die dat (tijdelijk) niet op eigen kracht kunnen. Wij doen dit door het inzamelen van voedsel van derden waarmee wij ook voedselverspilling tegengaan. Naast het bieden van hulp aan de armste gezinnen in de stad, functioneert de VBA ook als distributiecentrum voor veertien voedselbanken in de provincies Noord-Holland en Flevoland.

Kernwaarden van de VBA zijn onder andere dat wij voornamelijk werken met vrijwilligers, neutraal en onafhankelijk zijn ('burgers voor burgers') en dat het verstrekte voedsel hoofdzakelijk verkregen wordt via donaties. Daarbij verwerft en schenkt de VBA voedsel zonder financiële tegenprestatie. Geld is nodig voor bijvoorbeeld huisvesting, logistiek en kantoorkosten. Ongeveer de helft van deze kosten wordt gedekt door gemeentelijke subsidie. De overige inkomsten komen uit giften en fondsen van de landelijke en regionale koepel en van derden.

Ook voor de Voedselbank Amsterdam is 2020 een uitdagend jaar geweest. In maart 2020 werden we niet alleen geconfronteerd met een exponentiële toename in het aantal mensen dat een beroep deed op onze voedselhulp, een kwetsbare groep bestaande klanten die extra hard geraakt werden, een lege loods, een tekort aan vrijwilligers en werkprocessen die aangepast moesten worden aan de anderhalvemetersamenleving.

Met de onvermoeibare inzet van onze vrijwilligers en de hulp van Amsterdammers, (lokale) bedrijven, organisaties, het ministerie van Defensie en de gemeente Amsterdam zijn we in staat geweest deze uitdagingen het hoofd te bieden. Samen kunnen we terugkijken op een periode waarin we eens te meer onze belangrijke rol in de bestrijding van armoede in Amsterdam hebben kunnen bewijzen.

1. ORGANISATIE EN BESTUUR VOEDSELBANK AMSTERDAM

In 2020 is het bestuursmodel van de Voedselbank Amsterdam gewijzigd naar een 'one-tier board', waarin drie 'non-executive' bestuursleden zitting hebben en ook drie 'executive' bestuursleden. De laatstgenoemden zijn ook onderdeel van het managementteam, dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse operatie. Het bestuur komt elke zes weken in vergadering bijeen. Daarnaast nemen bestuursleden deel aan de landelijke en regionale vergaderingen van de leden van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken

Eind 2020 was de samenstelling van het bestuur als volgt: Rutger Koopmans (voorzitter), Freek Wessels (penningmeester), Niels Geuze (secretaris), Margje Polman Tuin (uitvoerend bestuurder), Michel Sanders (uitvoerend bestuurder) en Hans Teunissen (uitvoerend bestuurder).

Het managementteam draagt zorg voor de dagelijkse gang van zaken en bestond eind 2020 uit: Michel Sanders (manager bedrijfsvoering en financiën), Hans Teunissen (manager uitgiftepunten), Margje Polman Tuin (manager fondsenwerving), Tineke de Haan (manager vrijwilligerszaken) en Celeste Beentjes (manager intake) en Joep Wijffels (manager voedselwerving).

2. TERUGBLIK

Impact corona

Vanaf het begin van de coronacrisis zag zichzelf de VBA geconfronteerd met een exponentiële toename in het aantal mensen dat een beroep deed op voedselhulp. In de maand maart steeg het aantal huishoudens met iets meer dan 7 procent. Van maart tot december 2020 nam het aantal huishoudens dat een beroep deed op onze voedselhulp met 42 procent toe.

Vanwege de beperkende maatregelen konden de intakes niet meer op de reguliere wijze plaatsvinden en werden we gedwongen dit proces snel aan te passen. Tegelijkertijd zaten wij met een nagenoeg lege loods. Supermarkten doneerden slechts een fractie van de gebruikelijke hoeveelheden omdat zij immers door het hamsteren te maken hadden met lege schappen. De door de horeca aangeboden producten moesten we voor een groot deel weigeren omdat dit voedsel vaak niet verpakt was in consumenteneenheden.

Daarbij hadden we te maken met een veelal kwetsbare doelgroep die extra hard door de coronacrisis werd geraakt. Voor de VBA stond vast dat we onze klanten niet met lege handen wilden laten staan en onze deuren open wilden houden. Vanaf 16 maart vonden we een (tijdelijke) oplossing in het verstrekken van supermarktcadeaukaarten ter vervanging van de kratjes met voedsel. Niet alleen bracht dit een antwoord op de voedseltekorten in onze loods, het maakte ook onze logistieke processen gedurende de eerste, hectische weken van de eerste lockdown op korte termijn uitvoerbaar binnen de context van de anderhalvemetersamenleving.

Klanten kregen per huishouden een waardebon ter waarde van 15 euro en kwam daar een bedrag van 5 euro per persoon bij. Gedurende een periode van vijf weken heeft de VBA dit systeem (al dan niet in hybride vorm met kratjes) gehanteerd. Ondertussen waren de uitgiftepunten coronaproof gemaakt en kwam het leger ons in het distributiecentrum te hulp om de logistieke processen in goede banen te leiden.

De forse toename van het aantal voedselbankklanten sinds het begin van de coronacrisis lijkt ook voor een deel te kunnen worden toegeschreven aan de gewijzigde (en laagdrempeligere) wijze van het voeren van intakegesprekken door de MaDi's. Een ander deel is logischerwijze een direct gevolg van de coronacrisis. Denk hierbij aan mensen die door de situatie hun baan zijn kwijtgeraakt of minder inkomsten hebben en ineens genooddaakt zijn of waren om een beroep op voedselhulp te doen. Onderzoek zou moeten uitwijzen in hoeverre de stijging corona- dan wel intakeprocedure gerelateerd is, de toekomst zal duidelijk maken in hoeverre deze groei structureel is.

Vooraf in het voorjaar 2020 heeft de VBA de resultaten van veel hartverwarmende initiatieven in ontvangst mogen nemen zoals bijvoorbeeld kant-en-klaarmaaltijden die speciaal voor onze klanten waren bereid.

Tijdens dit uitzonderlijke jaar wisten we ons steeds gesteund door de gemeente en heeft er veelvuldig overleg plaatsgevonden. Zowel burgemeester Femke Halsema als wethouder Marjolein

Moorman (Onderwijs, Armoede en Schuldhulpverlening) brachten bezoeken aan onze uitgiftepunten om zich te informeren over de situatie bij de VBA.

Normbedrag

Om te beoordelen of iemand in aanmerking komt voor een voedselpakket, hanteert de VBA de landelijke regels en criteria van Vereniging van Nederlandse Voedselbanken. De toelatingsnormen zijn in 2020 ongewijzigd ten opzichte van 2019. Het normbedrag voor een alleenstaande zonder kinderen is 230 euro (het basisbedrag van 135 euro en 95 euro per persoon). Voor ieder extra gezinslid komt er 95 euro bij. Voor een gezin met twee kinderen is het normbedrag dus 420 euro per maand. Houd je per maand minder dan het normbedrag over voor eten en kleding? Dan kom je in aanmerking voor voedselhulp.

Uitgiftepunten

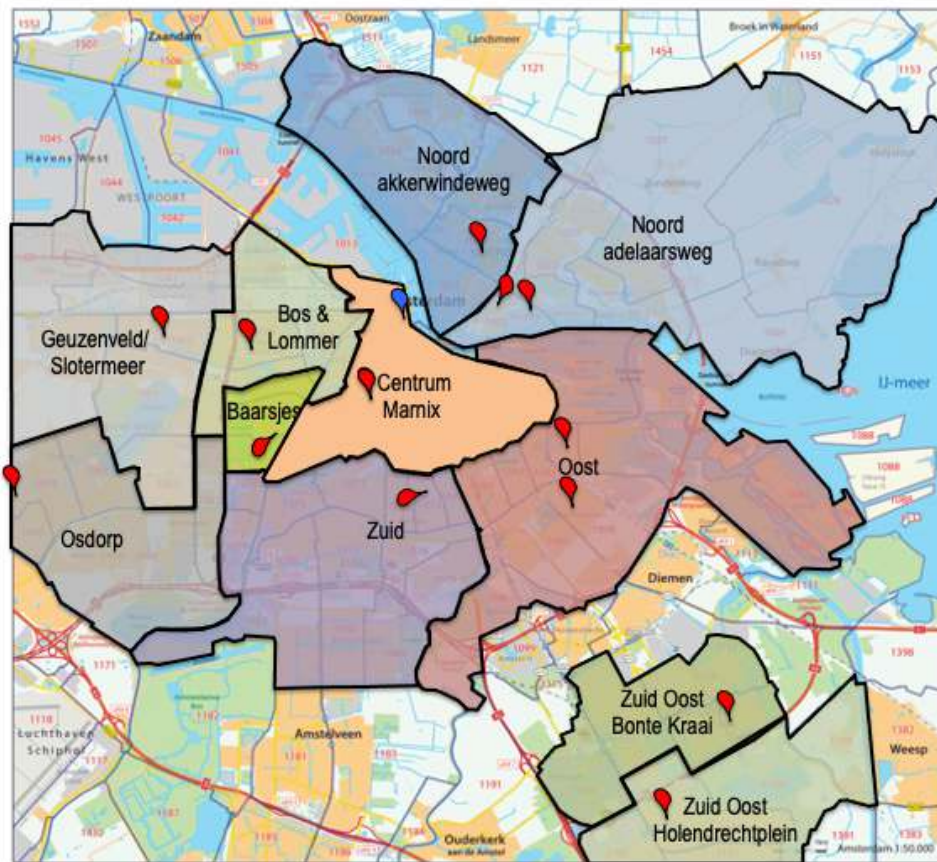
Om de wekelijkse uitgifte te verzorgen beschikt de VBA over elf uitgiftepunten (10 uitgiftepunten en voedselmarkt) verspreid over de stad. De twee uitgiftepunten in het Centrum zijn dit jaar samengevoegd tot één uitgiftepunt (Marnixstraat).

De inrichting en uitgifteprocessen zijn gedurende de eerste lockdown vanzelfsprekend aangepast aan de anderhalvemetersamenleving. Daarbij zijn de contactmomenten teruggebracht naar het minimum waardoor het sociale aspect, voor veel van onze klanten een belangrijk onderdeel van het ophalen van hun voedselpak, noodgedwongen is verdwenen. Anders gezegd: een kopje koffiedrinken is voorlopig nog niet mogelijk.

Behalve de VoedselMarkt Zuid, hebben deze uitgiftepunten een pop-upachtige aard en maken gebruik van locaties zoals kerken en buurthuizen. Op elk uitgiftepunt werkt een team van circa 15 vrijwilligers onder leiding van een coördinator om de uitgifte goed te laten verlopen. Vanwege de coronasituatie is de VoedselMarkt Zuid, net als de andere uitgiftepunten, in maart overgestapt naar supermarktwaardebonnen/hybridevorm en later alleen kratjes. Vanaf september is de winkel weer open en werkt het concept weer zoals het bedoeld was met uitzondering van het ontmoetingsaspect. Evenals bij de andere uitgiftepunten ontbreekt ook hier – zo lang de beperkende maatregelen gelden - het kopje koffie dat klanten samen kunnen drinken.

Gebied	Uitgiftepunt
Centrum	Marnixstraat
West	Bos en Lommer
West	Geuzenveld Slotermeer
West	De Baarsjes
Oost	Buurthuis Archipel
Noord	Adelaarsweg
Noord	Banne Buikslootlaan
Zuid	Lutmastraat
Nieuw-West	Osdorp
Zuidoost	De Bonte Kraai
Zuidoost	Holendrechtplein

Tabel 2.1 Overzicht uitgiftepunten

Uitgiftepunten
Voedselbank
Amsterdam
Maart 2020

Kaart 2.2 Elf uitgiftepunten verspreid door de stad

Intake

Om te bepalen of mensen (nog steeds) in aanmerking komen voor een voedselpakket doorlopen klanten een (her)intake. Om dit proces te faciliteren hielden onze vrijwilligers op negen verschillende locaties intakespreekuren. Met de komst van corona, bleek deze procedure niet langer uitvoerbaar binnen dezelfde context. Locaties zoals buurthuizen sloten hun deuren en het gebruik van veelal gedeelde ruimtes was gezien het besmettingsgevaar niet langer verantwoord. Tegelijkertijd hadden we te maken met een grote stijging in het aantal aanvragen en minder beschikbare vrijwilligers om deze af te handelen. Eind maart verklaarde de Maatschappelijke Dienstverleners (MaDi's) zich bereid de intakeprocedure (tijdelijk) over te nemen. Vanwege de coronasituatie zijn de herintakes voor heel 2020 opgeschort.

Met de gemeente kijkt de VBA of het mogelijk is om de (her)intakes structureel bij de MaDi's onder te brengen. Voor de klant, vaak al bekend met de MaDi, is dit een laagdrempelige mogelijkheid om voedselhulp aan te vragen en – waar nodig – ook andere hulpvragen neer te leggen. Voor de MaDi's biedt dit gelegenheid om – in het kader van vroegtijdige signalering – in contact te komen met de klant. Dit biedt vervolgens de MaDi de mogelijkheid om ook andere vormen van begeleiding in te zetten.

In 2019 is de pilot 'Geen Pakket Zonder Traject' met Centram gestart die eind 2020 is afgerond. In deze pilot wordt gekeken naar de effecten van het overnemen van de (her)intake in het stadsdeel Centrum door de genoemde MaDi. We verwachten de evaluatie medio 2021, maar de eerste resultaten zijn positief.

Met Combiwel in Nieuw-West is een pilot gestart waarbij, door middel van herintakes, gekeken wordt naar manieren om de uitstroom te bevorderen van het zogenaamde 'granieten bestand' oftewel klanten die drie jaar of langer klant zijn. Het betreft een groep van 75 klanten in Bos en Lommer en De Baarsjes.

Gedurende deze pilot wordt in kaart gebracht welke factoren ertoe bijdragen dat klanten langer dan de beoogde periode een beroep op voedselhulp doen. Vervolgens worden de oorzaken geïdentificeerd en gekeken naar mogelijkheden te kijken waarop klanten alsnog kunnen uitstromen.

Vanwege de coronacrisis zijn overal in de stad voedselhulpinitiatieven gestart. Ook het Rode Kruis verstrekt nu voedselpakketten met name aan ongedocumenteerden. Met deze organisatie zijn wij in overleg om te kijken of zich onder hun klanten ook mensen begeven die in aanmerking komen voor een voedselpakket van de VBA.

VoedselMarkt

In januari 2020 heeft de VBA de VoedselMarkt Zuid geopend. Dit initiatief is tot stand gekomen in samenwerking met de Gemeente Amsterdam, Sociale Kruidenier, Stichting Samen is niet alleen (Sina), Zuid voor Mekaar, Green Business Club en een aantal sponsors. Bij het concept krijgen klanten niet langer wekelijks een kratje, maar kunnen maar kunnen hun eigen pakket samenstellen in de VoedselMarkt. Deze nieuwe formule geeft klanten meer keuzevrijheid en een ruim aanbod in vers voedsel en non-food. Daarnaast draagt deze nieuwe opzet ook bij aan het voorkomen van voedselverspilling door de mogelijkheid van dagelijkse aanvoer van kort houdbaar voedsel. Bij succes wordt het supermarktconcept uitgerold naar de andere uitgiftepunten in Amsterdam.

Klantentevredenheidsonderzoek

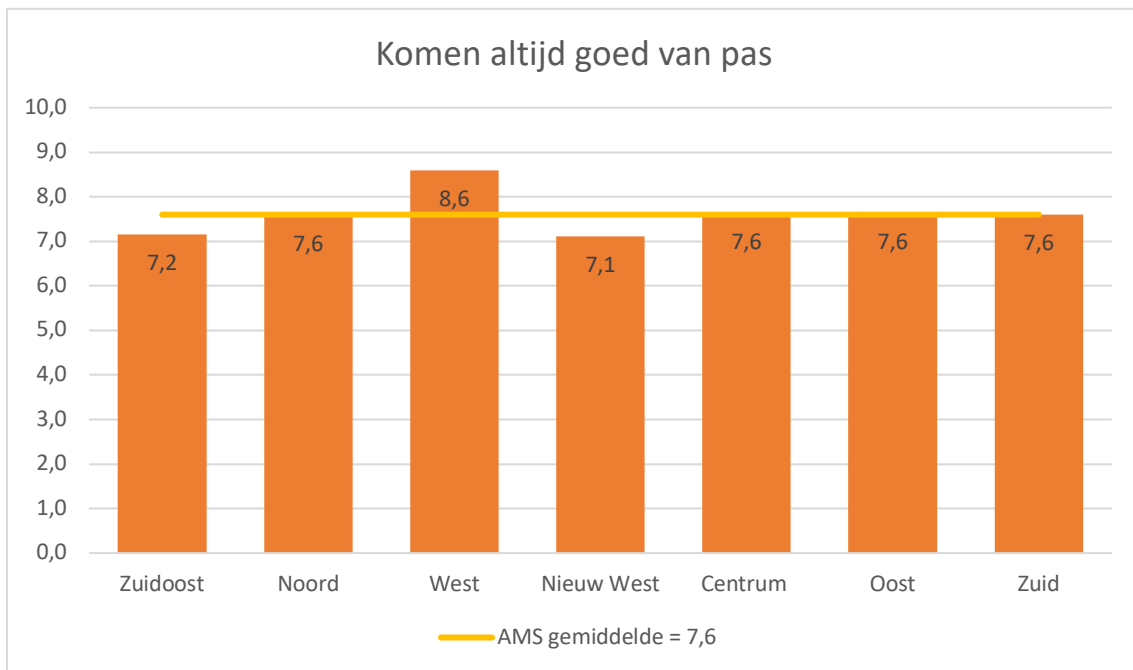
Het afgelopen jaar heeft de VBA een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder 301 klanten verdeeld over de 11 uitgiftepunten. Het ging met name over waardering over de producten in het voedselpakket, de dienstverlening van de vrijwilligers en de bereikbaarheid van de uitgiftepunten.

Over het algemeen geven onze klanten aan tevreden zijn over de producten die ze in hun pakket krijgen en deze zien als een goede aanvulling op hun wekelijkse behoeften. De tevredenheid over het nut van producten scoort dan ook hoog (gemiddeld 7,6). Verder lieten onze klanten weten vooral behoefte hebben aan producten als rijst, aardappelen, vis, groente, fruit, olie, koffie/thee, brood, broodbeleg en zuivel. Het minst tevreden zijn klanten over de houdbaarheid van producten (gemiddelde score 5,3). In het algemeen lijken klanten in Nieuw-West het minst tevreden over producten van de VBA: zij beoordelen elke stelling in de enquête onder het gemiddelde. Klanten in West daarentegen zijn het meest tevreden over onze producten.

Over onze vrijwilligers zijn de klanten over het algemeen zeer tevreden blijkt uit de gemiddelde score van 8,9. Uit de vragen over de bereikbaarheid van de uitgiftepunten blijkt dat het merendeel van de klanten (36 procent) met de fiets komt, gevolgd door lopend (26 procent) en met het OV (14

procent). Van de klanten geeft 74 procent aan het niet lastig te vinden om naar het uitgiftepunt te komen, waarbij Zuidoost met 93 procent een uitschieter is. Van de 25 procent die zegt het lastig te vinden om naar het uitgiftepunt te komen vanwege fysieke klachten.

2.3 Uit: Resultaten enquête klantwaardering VBA. De vraag die hier gesteld is, gaat over de producten die de VBA wekelijks aan klanten verstrekt.

Human resource

Bij de VBA werken circa 400 vaste vrijwilligers waarvan 225 bij de uitgiftepunten, 65 bij de intakepunten en 155 in het distributiecentrum/hoofdkantoor. Tijdens de eerste lockdown hadden we te maken met een tekort aan (vaste) vrijwilligers doordat vele van hen in een risicogroep zaten en begrijpelijkerwijze thuisbleven.

Naast de vaste vrijwilligers die wekelijks minimaal vier uur bij de VBA werken, is er ook een flexibele schil van vrijwilligers. Normaal gesproken bestaat deze groep deels uit particulieren, deels uit medewerkers van bedrijven met MVO-doelstellingen. In maart 2020 hebben we vanwege de lockdown de inzet van werknemers van bedrijven als flexibele vrijwilligers moeten staken. De pool van flexibele vrijwilligers voor o.a. het inpakken van de kratjes en het sorteren van voedsel hebben we – via NL Cares - opgevuld door particulieren. Gemiddeld gaat het om zo'n 40 vrijwilligers per week. Mede vanwege het feit dat veel mensen thuis kwamen te zitten tijdens de lockdowns, hebben we aan flexibele vrijwilligers geen tekort gehad. Een neveneffect van de huidige situatie is dat de gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers een stuk lager ligt.

In 2020 is het digitaliseren en optimaliseren van processen verder doorgezet door de hr-afdeling. Daarnaast zijn de werkprocessen coronaproof gemaakt en is ervoor gezorgd dat er voldoende beschermingsmiddelen aanwezig zijn.

Voedselveiligheid

Voedselveiligheid heeft onze constante aandacht en is onderdeel van een continue verbetercyclus. In 2019 heeft SENSZ Voedselveiligheid ons kwaliteitssysteem gecertificeerd. In 2020 is dat certificaat verlengd. Wij blijven investeren in de kennis van onze vrijwilligers en organiseren regelmatig trainingen om onze vrijwilligers in het distributiecentrum en op de uitgiftepunten bewust(er) te maken van de regels omtrent voedselveiligheid en arbeidsomstandigheden. Het afgelopen jaar hebben deze training digitaal plaatsgevonden.

Om de overlast van ongedierte in het distributiecentrum tegen te gaan, zijn we begin 2020 de samenwerking aangegaan met het ongediertebestrijdingsbedrijf Attack. Met hun voortvarende aanpak en een aantal verbeteringen hopen we de overlast van muizen en ratten tot het minimum te kunnen terugdringen.

Op Arbogebied is in 2020 de risico-inventarisatie (RIE) afgerond. De risico's en omgang daarmee zijn nu vastgelegd in een handboek. Ook voor noodgevallen zijn protocollen opgesteld. Met het oog op de coronamaatregelen waren we genoodzaakt de BHV-opfriscursus tot nader orde uit te stellen.

In 2019 is de VBA gestart met een meldpunt waar vrijwilligers terecht kunnen met hun klachten over voedselveiligheid en andere aspecten. Het idee hierachter is dat een adequaat onderzoek naar de oorzaak van de klacht de juiste manier is om tot een structurele oplossing te komen. Vorig jaar ontving het meldpunt 26 klachten met betrekking tot de voedselveiligheid exclusief klachten over muizenvraat. Dit jaar is het aantal klachten met betrekking tot voedselveiligheid (exclusief muizenvraat) slechts vijf.

Voedselwerving

De VBA is een aanbod gestuurde organisatie die voor de voedselvoorziening aan haar klanten afhankelijk is van donaties en voedseloverschotten van derden. Het grootste deel van de voedselwerving komt van grote leveranciers zoals supermarktketens en voedselproducenten waarmee op lokaal of regionaal niveau afspraken zijn gemaakt door de VBA of op landelijk niveau door de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken.

Droge kruidenierswaren zoals pasta, rijst en olie komen via deze routes niet vaak binnen omdat van deze producten de houdbaarheid minder snel verstrijkt. Daarom organiseert de Voedselbank inzamelingsacties voor dit soort producten bij bijvoorbeeld scholen en bedrijven (zie Voedselinzamelingsacties).

In dit fluctuerende voedselaanbod kreeg de VBA in maart 2020 te maken met de gevolgen van hamsterend Nederland. Lege supermarktschappen resulteerden in een lege loods bij de VBA; een fenomeen dat ook veelvuldig de media heeft gehaald.

Naast dit incidentele verschijnsel ondervindt de VBA ook structureel steeds vaker met een afnemend aanbod van leveranciers. Enerzijds komt dit door de steeds groter wordende maatschappelijke bewustwording met betrekking tot duurzaamheid en voedselverspilling. Bij producenten, leveranciers en supermarkten leidt dit bijvoorbeeld tot een nauwkeuriger inkoopbeleid en het eerder afprijzen van producten met een beperkte houdbaarheidsdatum.

Daarnaast komen er steeds meer partijen op de markt die zich richten op het tegengaan van voedselverspilling.

Voorbeelden zijn BuurtBuik, een organisatie die gratis maaltijden verstrekt, gemaakt van voedsel dat ze ophalen bij supermarkten en horecagelegenheden, en Too Good To Go, een app die consumenten koppelt aan winkels en restaurants die aan het einde van de dag eten overhouden.

Naast de voedseltekorten in maart en april, had de VBA ook in zomerperiode en het najaar te maken met een bovengemiddelde schaarste in aanbod. Met name het aanbod aan droge kruidenierswaren zoals pasta, rijst en conserveren was beperkt. Anders gezegd: de VBA kreeg niet voldoende voedsel aangeleverd om de klanten van goed gevulde kratten te voorzien.

Het beleid van Voedselbanken Nederland en aangesloten voedselsteunpunten zoals de VBA is tot en met 2019 geweest om geen voedsel in te kopen. Dit heeft in 2020, mede door de coronasituatie, geleid tot een knelpunt tussen de vraag en het aanbod van een gevarieerd voedselpakket aan de klanten van VBA. Het bestuur, in samenspraak met Voedselbanken Nederland, heeft derhalve besloten om supermarktwaardebonnen en voedsel in te kopen om aan de vraag van de klanten te voldoen. Het ingekochte voedsel is voornamelijk betaald vanuit de donaties ontvangen vanuit bedrijven en particulieren. Daar de tekorten niet enkel en alleen coronagerelateerd zijn, maar onderdeel zijn van een trend, houdt de VBA ook in de toekomst rekening met de mogelijkheid voedsel bij te moeten kopen.

Zoals duidelijk moge zijn, biedt het dynamisch samenspel van het aanbod en vraag de VBA de nodige uitdagingen. Naast het inkopen van voedsel, heeft de VBA ingezet op het vergroten van het netwerk van met name lokale leveranciers zoals telers, kleine fabrieken en importeurs.

Voedselinzamelingsacties

Vanaf maart 2020 zijn de inzamelingsacties voor langer houdbaar voedsel in supermarkten en bij bedrijven door de coronasituatie vrijwel stil komen te liggen. Wel maken we bij supermarkten nu gebruik van een nieuwe inzamelingsmethode. Hierbij kunnen supermarktklanten door het scannen van barcodes een of meerdere producten 'virtueel' bij de kassa afrekenen. De gescande producten van alle deelnemende supermarkten worden dan opgeteld waarna de desbetreffende producten vanuit hun centrale magazijn aan de VBA worden overhandigd. In de tweede helft van 2020 hebben de klanten van drie supermarktketens, voornamelijk actief in Noord-Holland, op deze wijze ruim 160.000 producten gedoneerd. Normaal gesproken ligt de focus van de voedselwervingsacties op de kerstactie. Weliswaar waren er nauwelijks bedrijvenacties, maar maakten de scholen dit met hun inzamelingsacties ruimschoots goed. Niet alleen steeg het aantal scholen dat meedeed met 20 procent, ook de opbrengst per school was significant hoger. Zo doende kwam het totaal aantal 'vulmij-doo'sjes' op circa 5.000 stuks hetgeen overeenkomt met december 2019.

Fondsenwerving

De coronacrisis heeft het maatschappelijk belang van voedselhulp en voedselbanken naar de oppervlakte gebracht. Veel mensen en organisaties raakten doordrongen van de noodzaak voedsel te verschaffen aan mensen die onder de armoedegrens leven.

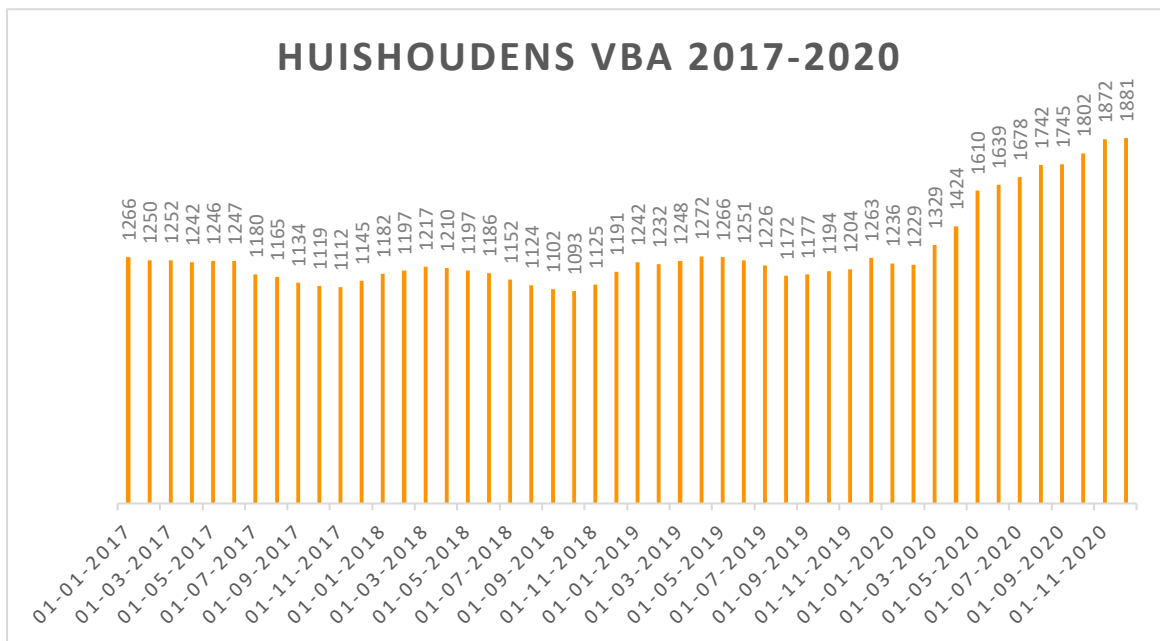
Eind maart is de VBA via de sociale media gestart met de Hamsterdammer-campagne. Deze succesvolle campagne heeft ertoe geleid dat particulieren in grote getalen hebben gedoneerd aan de VBA. Naast de donaties van onze traditionele sponsors hebben we ook verschillende donaties

ontvangen uit zogenaamde 'coronagelden'; speciale geldpotten die organisaties ter beschikking hebben gesteld om de effecten van de pandemie te bestrijden. Deze donaties zijn en worden aangewend voor (voedsel)tekorten en andere, coronagerelateerde noodzakelijkheden.

3. DE VOEDSELBANK AMSTERDAM IN CIJFERS

Toename huishoudens in 2020

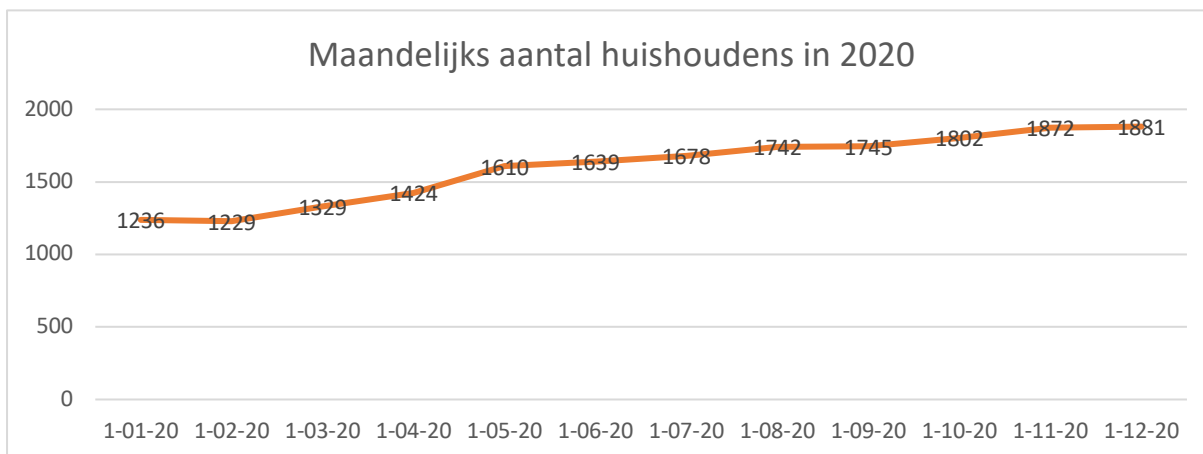
Op 1 januari 2020 ontvingen in totaal 1236 huishoudens een voedselpakket van de VBA. Eind december was het aantal klanten met 733 gestegen tot 1969; een toename van maar liefst 59 procent.

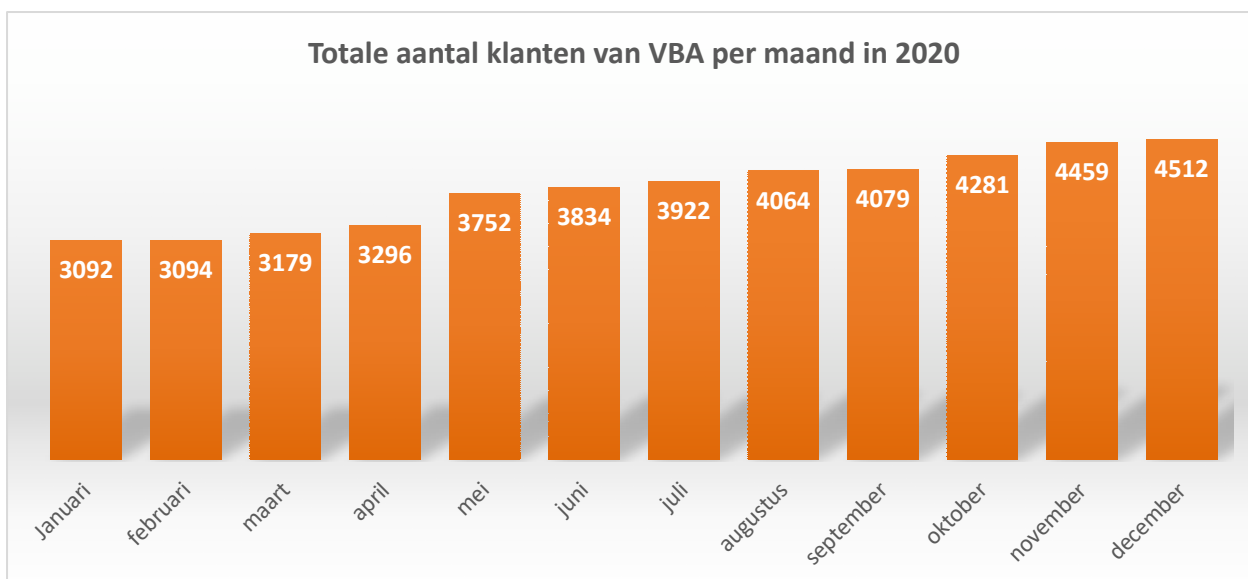
3.1 Huishoudens die klant zijn van VBA 2017-2020

Aantal huishoudens en personen per maand

In de onderstaande grafiek is het totale aantal huishoudens per maand te zien dat gedurende dit jaar voedselhulp heeft gekregen van de VBA. Vanaf maart zien we een stijging inzetten waarbij de sterkste stijgingen van maart tot april (7 procent) en april tot mei (13 procent) waren.

3.2 Maandelijks aantal huishoudens dat voedselhulp van de BVA ontvangt in 2020

3.3. Totaal aantal personen dat klant is per maand in 2020.

Aantal huishoudens per uitgiftepunt

Kijken we naar de ontwikkelingen van het aantal klanten (gemeten naar huishouden) per uitgiftepunt dan laat het UP Oost met een toename van 126 procent de grootste stijging zien en UP West, de Baarsjes met 20 procent, de kleinste.

Uitgiftepunten	1-01-20	31-12-20	%
Centrum, Marnixstraat	203	300	48%
Nieuw-West : Geuzenveld / Slotermeer	80	134	68%
Nieuw-West: Osdorp	96	147	53%
Noord, Adelaarsweg	91	172	89%
Noord, de Ark	134	226	69%
Oost	86	194	126%
West: Bos & Lommer	109	154	41%
West: De Baarsjes	64	77	20%
Zuid	141	246	74%
Zuidoost donderdag BK	79	97	23%
Zuidoost vrijdag BK	78	110	41%
Zuidoost woensdag HD	75	112	49%
Totaal	1236	1969	59%

3.4 Totaal aantal huishoudens dat voedselhulp ontvangt van de VBA per uitgiftepunt.

Demografische gegevens klanten

Geslacht aanvrager per uitgiftepunt		
Uitgiftepunt	Geslacht aanvrager Man	Geslacht aanvrager Vrouw
Centrum, Marnixstraat	51%	49%
Nieuw-West: Geuzenveld / Slotermeer	38%	62%
Nieuw-West: Osdorp	45%	55%
Noord, Adelaarsweg	40%	60%
Noord, de Ark	39%	61%
Oost	45%	55%
West: Bos & Lommer woensdag	39%	61%
West: De Baarsjes	51%	49%
Zuid	48%	52%
Zuidoost donderdag BK	42%	58%
Zuidoost vrijdag BK	32%	68%
Zuidoost woensdag HD	31%	69%

3.5 Verhouding man/vrouw onder aanvragers per uitgiftepunt (december 2020).

Leeftijd aanvrager per uitgiftepunt				
Uitgiftepunt	Leeftijd aanvrager < 30	Leeftijd aanvrager => 30 < 50	Leeftijd aanvrager => 50 < 65	Leeftijd aanvrager > 65
Centrum, Marnixstraat	4%	41%	22%	22%
Nieuw-West: Geuzenveld/Slotermeer	10%	56%	19%	19%
Nieuw-West: Osdorp	3%	43%	29%	29%
Noord, Adelaarsweg	7%	42%	25%	25%
Noord, de Ark	5%	45%	19%	19%
Oost	6%	37%	25%	25%
West: Bos & Lommer woensdag	10%	44%	25%	25%
West: De Baarsjes	8%	42%	18%	18%
Zuid	3%	42%	21%	21%
Zuidoost donderdag BK	2%	36%	28%	28%
Zuidoost vrijdag BK	3%	50%	28%	28%
Zuidoost woensdag HD	4%	42%	26%	26%
Totaal	5%	43%	23%	23%

3.6 Leeftijd aanvrager voedselpakket per uitgiftepunt (december 2020).

Profiel Huidige klanten per uitgiftepunt				
Uitgiftepunt	Alleenstaanden	Eenouder gezinnen	Gezinnen	Stellen
Centrum, Marnixstraat	193	56	32	17
Nieuw-West: Geuzenveld / Slotermeer	59	53	19	3
Nieuw-West: Osdorp	51	44	43	9
Noord, Adelaarsweg	84	50	27	11
Noord, de Ark	82	79	56	9
Oost	98	49	37	10
West: Bos & Lommer woensdag	79	53	18	4
West: De Baarsjes	39	22	13	3
Zuid	125	75	33	13
Zuidoost donderdag BK	41	35	19	2
Zuidoost vrijdag BK	35	53	20	2
Zuidoost woensdag HD	45	45	15	7
Totaal	931	614	332	90

3.7 Samenstelling huishouden klanten VBA per uitgiftepunt (december 2020).

Aantal kinderen dat onderdeel is van huishoudens die klant zijn			
Uitgiftepunt	Totaal aantal personen	Waarvan kinderen < 18	Waarvan kinderen >= 18
Centrum, Marnixstraat	540	139	54
Nieuw-West: Geuzenveld / Slotermeer	344	148	40
Nieuw-West: Osdorp	447	199	49
Noord, Adelaarsweg	388	144	34
Noord, de Ark	637	260	86
Oost	451	146	64
West: Bos & Lommer woensdag	326	113	37
West: De Baarsjes	166	47	26
Zuid	530	163	75
Zuidoost donderdag BK	264	108	38
Zuidoost vrijdag BK	296	123	41
Zuidoost woensdag HD	313	134	45
Totaal	4702	1724	589

3.8 Het aantal kinderen dat onderdeel uitmaakt van een huishouden dat klant is van de VBA (december 2020).

4 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Winst- en verliesrekening

De winst- en verliesrekening laat in 2020 een vrij beschikbaar nettoresultaat (na aftrek bestemmingsreserves en fondsen) zien van 117 duizend euro. Dit is een substantiële toename van bijna 100 duizend euro ten opzichte van 2019. Het resultaat voor aftrek van bestemmingsreserves en fondsen bedraagt 1,7 miljoen euro. Het verschil met het vrij beschikbare resultaat betreft de geormerkte en gealloceerde-gelden. Van het resultaat van 1,7 miljoen euro is een bedrag van 400 duizend euro door het bestuur gealloceerd voor de mogelijke verdere uitrol van het voedselmarktconcept en het opvangen van een eventueel toekomstige terugval in inkomsten. Daarnaast is een bedrag van 1,2 miljoen euro door donateurs geormerkt voor voedselinkoop ten behoeve van het opvangen van voedseltekorten. Het managementteam en het bestuur van de VBA beoordelen dit als een hoog, maar wenselijk resultaat. Wenselijk omdat dit bedrag hard nodig is om de balans- en liquiditeitspositie te versterken en daarmee de (onvoorspelbare) uitdagingen van de coronacrisis het hoofd te kunnen bieden in de nabije toekomst.

Inkomsten

De inkomsten zijn gestegen met 1,8 miljoen euro. Dit zijn hoofdzakelijk inkomsten die zijn ontvangen aan het begin van de eerste coronacrisis, in maart 2020. Van de twee miljoen is 900 duizend euro afkomstig van particulieren (o.a. donaties naar aanleiding van de Hamsterdammer-campagne). Bedrijven en andere organisaties hebben ook 900 duizend meer gedoneerd dan in 2019. Van de additionele inkomsten van 1,8 miljoen betreft 1,1 miljoen euro gealloceerd geld ten behoeve van de inkoop van voedsel als direct gevolg van de tekorten die ontstaan zijn door de coronagerelateerde stijging in het aantal klanten. Deze bedragen zijn terug te vinden in de hiervoor aangelegde bestemmingsfondsen.

Beleidswijzigingen

Een andere nieuwe toevoeging in de bestemmingsfondsen betreft de geormerkte gelden voor het voorgenomen plan om twee betaalde functies te introduceren. Het gaat hierbij om twee logistieke functies die cruciaal zijn voor het waarborgen van de continuïteit van de logistieke processen in het distributiecentrum. Dit betekent evenwel het (deels) loslaten van een van onze kernwaarden namelijk het uitsluitend werken met vrijwilligers en een fundamentele koerswijziging binnen de VBA. Hiertoe is door het bestuur besloten na uitvoerig overleg en afstemming met alle betrokken in- en externe stakeholders.

Een tweede fundamentele wijziging ten opzichte van het eerdere beleid betreft het inkopen van voedsel. De volatiliteit in vraag en aanbod heeft ertoe geleid dat de VBA in beperkte mate is overgegaan tot het inkopen van voedsel ter aanvulling van tekorten. In 2020 is er voor 413 duizend euro (versus 42 duizend in 2019) aan voedsel ingekocht om de onvoorspelbaarheid en de omvang van de vraag tijdens de coronacrisis op te kunnen vangen. Om de continuïteit van onze organisatie en dienstverlening in de toekomst te kunnen blijven garanderen is dan ook tot een actief voedselinkoopbeleid besloten door het bestuur en managementteam. Ook dit is in goed overleg afgestemd met alle in- en externe stakeholders. De sterk toegenomen klantvraag heeft tevens geleid tot licht hogere logistieke-, exploitatie en uitgiftekosten. Gedurende de eerste weken van de

coronacrisis hebben we onze klanten van supermarktwaardebonnen voorzien. De kosten van deze waardebonnen betreffen een substantieel deel van de 413 duizend euro.

5 SAMENVATTING JAARREKENING 2020

Controleverklaring onafhankelijk accountant

De accountant, The Audit Generation, is gegeven zijn accountantsverslag van mening dat de grondslagen voor waardering, classificatie en resultaatbepaling die bij het opstellen van de jaarrekening 2020 zijn toegepast, passend en aanvaardbaar zijn. Ook de toelichtingen zijn in overeenstemming met de van toepassing zijnde vereisten van de Nederlandse verslaggevingsregels. De accountant geeft aan dat hij een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten. De interne beheersing is in 2020 in positieve zin sterk ontwikkeld. Alle verbeterpunten uit het vorige boekjaar zijn opgepakt en voor de lange termijn geborgd in de organisatie. Op basis hiervan heeft de accountant de beperking van afgelopen jaar opgeheven en voor 2020 een volledig goedkeurende verklaring afgegeven.

6 VOORUITBLIK EN BEGROTING 2021

Vitale sector

Het kabinet heeft vanaf medio maart verstrekkende maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te beperken en de vitale sectoren van de samenleving draaiende te houden. Vanwege de bijdrage aan de zorg en ondersteuning van Amsterdammers die onder de armoedegrens leven en veelal kwetsbaar zijn, behoren voedselbanken tot die vitale sectoren. Sinds het begin van de coronacrisis zetten wij ons in om onze dienstverlening - met inachtneming van de richtlijnen van het RIVM – zoveel en ‘normaal’ mogelijk doorgang te laten vinden. Dat neemt niet weg dat deze situatie gevolgen heeft voor de wijze en kwaliteit van onze dienstverlening. Ook kan de huidige situatie financiële gevolgen hebben waar wij op het moment van schrijven nog onvoldoende zicht op hebben. Wij merken dat de onduidelijkheid over de toekomstige ontwikkelingen vragen oplevert bij onze partners met betrekking tot afspraken en verwachtingen. Iets waar wij zoveel mogelijk aan tegemoet willen komen door in gesprek te blijven en uitleg te geven.

Begroting

Vooralsnog zijn wij in de begroting voor 2021 uitgegaan van een totaal netto inkomstenpost van 900 duizend euro. Met name de inkomsten uit giften van particulieren en bedrijven zijn in vergelijking tot 2020 conservatief ingeschat. Wij zijn van mening dat een conservatieve inkomstenbegroting volgens ons een veilige vertrekpositie geeft voor het nieuwe boekjaar. Ook de kostenkant is realistisch ingeschat. De huisvestings- en exploitatiekosten van de uitgiftepunten laten een stijging zien. Dit is een gevolg van de huur van extra opslagruimte in het distributiecentrum en de huisvesting die nodig is voor de (eventuele) verdere realisatie van het voedselmarktconcept. Daarnaast is de verwachting dat er door het tekort aan vrijwilligers meer expertise ingehuurd zal moeten worden. Gestreefd wordt naar een nettoresultaat van nul. Periodiek zal de begroting worden bijgesteld op basis van laatste inzichten en ontwikkelingen. Wij verwachten dat met name de ontwikkelingen rondom het coronavirus impact kunnen hebben op de begroting en zijn reeds een additionele fondsenwervingscampagne opgestart. Vooralsnog verwachten wij een nettoresultaat van ongeveer nul te realiseren aan het einde van boekjaar 2021.